

Королик Вадим

студент гр. ФМСм-11,

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Гуцул І. А.

ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Успішний розвиток будь-якої країни значною мірою залежить від уміння організувати захист її економічних інтересів. Одним із елементів такого захисту є чітко налагоджена і ефективно функціонуюча митна система країни, яка на основі встановлених законодавством повноважень контролює товаропотік між країнами, стягує відповідні податки та збори з товарів, які ввозяться на територію країни.

На сучасному етапі розвитку митний контроль є важливим та ефективним засобом забезпечення митної політики держави. Митні органи несуть відповідальність за своєчасність та ефективність здійснення митного контролю, виявлення митних правопорушень, порушень митного законодавства та міжнародних договорів [1].

Необхідність контролю за товарами, які переміщуються через митний кордон України обумовлена економічними і фінансовими наслідками, які випливають із функцій митного контролю:

- забезпечення національної та економічної безпеки України
- забезпеченні дозвільного порядку переміщення товарів, транспортних засобів та інших предметів, через митний кордон України;
- стягнення митних платежів;
- забезпечення законного переміщення валюти через митний кордон України;
- співробітництво з митними органами інших держав;

Одним із напрямків організації митного контролю є розробка і запровадження в дію технологічних схем митного контролю та митного оформлення. Технологічна схема – це встановлена керівництвом митного органу, обов'язкова для виконання послідовність дій співробітників підрозділів митного органу під час здійснення операцій митного контролю та митного оформлення. Другою функцією технологічної схеми слугує врегулювання питань взаємодії з відповідними службами під час здійснення митного контролю [2].

У технологічній схемі пропуску через державний кордон осіб,

транспортних засобів, вантажів та іншого майна визначаються:

- загальні положення;
- місця або приміщення для здійснення контролю осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна, межі території пункту пропуску, зона прикордонного і митного контролю (режимна зона), місця стоянок транспортних засобів (у тому числі затриманих);
- види, послідовність, зміст контрольних операцій та порядок пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна;
- час, що відводиться для виконання контрольних операцій контрольними підрозділами залежно від категорії транспортного засобу (вантажу):

Проблематика проведення митного контролю присутня кожній країні світу в різній мірі, де є великий товаропотік. Оскільки основним завданням митного контролю є максимальна ефективність при використанні мінімального періоду часу, щоб не уповільнювати товаропотік між країнами то отримати абсолютну ефективності просто неможливо. Кожна країна світу в залежності від пріоритетів, які ставить перед собою застосовує різноманітні методи та способи митного контролю [3].

Проблематика проведення ефективного митного контролю в Україні передбачається:

- відсутністю, застарілістю технічних засобів, які повинні допомагати, пришвидшувати та збільшувати його ефективність;
- відсутність баз даних співпраці між правоохоронними органами на території України;
- відставання митного контролю від сучасних потреб пропускну здатності та світових стандартів контролю товару;
- недостатнє співробітництво правоохоронних та контролюючих органів України з відповідними органами суміжних держав щодо обміну інформацією;
- недосконалість нормативно-правового регулювання імпорту товарів та відсутність дієвого контролю за їх реалізацією на внутрішньому ринку;
- наявність великої різниці між цінами на товари на світовому та внутрішньому ринках;
- відсутність достатніх стимулів зі сторони держави для ефективної роботи працівників;
- недоставка товарів до кінцевої країни призначення;
- бюрократизм.

Кожна з поставлених проблем має свої негативні наслідки.

Перш за все увагу доцільно приділити технічним засобами митного контролю. Технічні засоби митного контролю, це спеціальні установки, апарати,

детектори, аналізатори, інструменти, пристосування та інші технічні пристосування, що застосовуються посадовими особами митних органів при проведенні митного контролю в цілях забезпечення додержання законодавства України з питань митної справи. Технічні засоби митного контролю (далі ТЗК) можна розподілити на пошукові засоби, засоби ідентифікації та засоби аудіовізуального контролю [3].

До пошукових засобів митного контролю можна віднести:

- Рентгенапарати
- Металошукачі
- Доглядові дзеркала
- Електрощупи
- Ультрафіолетові ліхтарі

До засобів ідентифікації відносять:

- Електронні ваги
- Детектори дорогоцінних металів, наркотиків, валюти.
- та інші.

Застосування даних засобів значно полегшує та пришвидшує роботу під час здійснення митного контролю та підвищує його ефективність. Швидкість митного оформлення певною мірою залежить від ефективності роботи працівників митниці та обладнання.

Ще однією із проблем для митниці можна рахувати прикордонні населені пункти. Населення в прикордонних зонах має можливість без будь-яких обмежень перетинати кордони і тим самим перевозити різні товари. В останній час є досить нагальна проблема стосовно переміщення через кордон тютюнових виробів. Так як існує доволі велика різниця в ціні на тютюнові вироби та алкогольні напої між Україною та Європою, населення різними шляхами намагається заробити кошти на цій різниці. Для населення прикордонних районів це спосіб заробітку, але тим самим вони створюють кілометрові черги на кордоні, що створює труднощі для перетину кордону туристам. Громадяни постійно винаходять нові методи для перевезення, перенесення чи пересилання таких товарів, що також є однією з проблем митного контролю.

Також, можна виділити одну з проблем недоставки товару до кінцевої митниці призначення або його роздроблення для перевезення з однієї країни в іншу не сплачуючи податків. Дана проблема трактується у статті 485 Митного кодексу України. Здебільшого це стосується ввезення продукції. Товар перетинає іноземний митний кордон суцільною великою партією, після чого здійснюється його дроблення і далі його перевозять громадяни дрібними партіями не порушуючи митного законодавства України тим самим не платячи

жодних податків. Дані дії призводять до недоотримання певних сум коштів до державного бюджету [1].

Кожна з представлених проблем має місце існування та території України і в поєднанні з іншими значно уповільнюють товаропотік і знижують ефективність митного контролю. Для подолання поставлених проблем необхідно здійснювати клопітку роботу стосовно:

- забезпечення належної ефективності митного контролю;
- оптимізація використання митних ресурсів;
- сприятливе ставлення до суб'єктів ЗЕД;
- прозорість роботи митних органів;
- уникнення бюрократизму в документообігу.

Література

1. Митний кодекс України від 13 березня 2012 року № 4495-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/4495-12>
2. Пашко П.В. Митний аудиторський контроль. *Вісник КНТЕУ*. 2012. №5. С.89-101.
3. Костенко А. О. Механізми розбудови митного контролю після випуску товарів в Україні. *Збірник наукових праць університету ДФС*. 2017. № 1. С. 153-171.